

DZIENNIK ZARZĄDZEŃ I ROZKAZÓW

KOMENDY GŁÓWNEJ STRAŻY POŻARNYCH

Warszawa, dnia 11 marca 1961 r. **Nr 1**

TREŚĆ:

1

ZARZĄDZENIE Nr 18/60
KOMENDANTA GŁÓWNEGO STRAŻY POŻARNYCH

z dnia 22 listopada 1960 r.

w sprawie ustalenia podziału i zakresu zawodowego szkolenia pożarniczego szeregowych i podoficerów pożarnictwa, oraz kwalifikacji jakim powinni odpowiadać kandydaci na szkolenie.

Na podstawie § 8 zarządzenia Nr 263/56 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 grudnia 1956 r. w sprawie struktury organizacyjnej i zakresu szkolenia pożarniczego, zarządza się co następuje:

§ 1

Szkolenie szeregowych i podoficerów pożarnictwa dzieli się na następujące rodzaje:
1) szkolenie kwalifikacyjne:
   a) strażaka zawodowego,
   b) podoficera pożarnictwa.
2) Szkolenie specjalizujące:
   a) telefonistów-dyspozytorów zawodowych straży pożarnych,
   b) radiooperatorów zawodowych straży pożarnych,
   c) kierowców-mechaników zawodowych straży pożarnych,
   d) podoficerów w zakresie służby bojowej,
   e) podoficerów w zakresie zapobiegania pożarom,
   f) mechaników sprzętu przeciwdymowo-gazowego,
   g) telemechaników pożarnictwa,
   h) radiomechaników pożarnictwa.
3) Szkolenie uzupełniające:
   a) strażaków zawodowych,
   b) podoficerów pożarnictwa.

§ 2

W uzasadnionych wypadkach Komendant Główny Straży Pożarnych może wyrazić zgodę na zorganizowanie szkolenia specjalizującego nie wymienionego w § 1 pkt. 2 niniejszego zarządzenia.

§ 3

1. Szkolenie kwalifikacyjne w zakresie strażaka zawodowego przygotowuje kandydatów na stanowiska strażaków zawodowych i uprawnia do szkolenia specjalizującego w zakresie funkcji:
   a) telefonistów-dyspozytorów,
   b) radiooperatorów,
   c) strażaków kierowców i kierowców mechaników,
   d) telemechaników pożarnictwa,
   e) radiomechaników pożarnictwa.
2. Szkolenie kwalifikacyjne w zakresie podoficerów pożarnictwa przygotowuje kandydatów na podoficerów pożarnictwa i uprawnia członków Korpusu Technicznego Pożarnictwa do szkolenia specjalizującego na stanowiska:
   a) podoficerów służby bojowej,
   b) podoficerów służby zapobiegania pożarom.

§ 4

Szkolenie specjalizujące przygotowuje:
a) telefonistów-dyspozytorów zawodowych straży pożarnych do organizowania, kierowania pracą i obsługi centrali alarmowej, do organizowania łączności dyspozycyjnej, dysponowania jednostkami w razie pożaru, do szkolenia i nadzorowania pracy telefonistów zawodowej straży pożarnej, oraz dokonywania drobnych napraw i konserwowania sprzętu i urządzeń łączności;
b) radiooperatorów zawodowych straży pożarnych do obsługiwania radiostacji samochodowych i siecio-

wych, prowadzenia niezbędnej dokumentacji i korespondencji radiowej;

c) kierowców i kierowców-mechaników zawodowych straży pożarnych do obsługiwania motopomp, autopomp, drabin mechanicznych i agregatów oraz do wykonywania napraw pożarniczego sprzętu motorowego i organizowania pracy warsztatowej;

d) telemechaników pożarnictwa do konserwowania oraz dokonywania napraw bieżących i średnich urządzeń publicznej elektrycznej sygnalizacji alarmowo-pożarowej i urządzeń łączności przewodowej znajdujących się na wyposażeniu straży pożarnych;

e) radiomechaników pożarnictwa do konserwowania oraz dokonywania napraw bieżących i średnich sprzętu i urządzeń łączności radiowej znajdujących się na wyposażeniu straży pożarnych;

f) podoficerów specjalistów służby bojowej do pracy na stanowiskach dowódców sekcji, szefów zmian służbowych w zawodowych strażach pożarnych, starszych podoficerów służby operacyjnej komend straży pożarnych oraz podoficerów zmianowych w szkołach pożarniczych;

g) podoficerów specjalistów służby zapobiegania pożarom do pracy w służbie zapobiegania pożarom w miejskich i powiatowych komendach straży pożarnych, oraz na stanowiska kierowników ochrony przeciwpożarowej zakładów i obiektów;

h) mechaników aparatów tlenowych do konserwacji i napraw sprzętu przeciwdymowo-gazowego oraz do szkolenia stanu osobowego straży w posługiwaniu się tym sprzętem.

§ 5

Szkolenie uzupełniające ma na celu:

a) doszkalanie strażaków i podoficerów pożarnictwa w zakresie specyfiki zagadnień ochrony przeciwpożarowej występującej na terenach chronionych przez terenowe zawodowej straże pożarne i w resortach,

b) uzupełnianie, utrwalanie i pogłębianie wiadomości i umiejętności strażaków zawodowych i podoficerów pożarnictwa w zakresie wykonywanych funkcji.

§ 6

Od kandydatów na szkolenie wymagane są następujące kwalifikacje ogólne i zawodowe:

1) na szkolenie w zakresie strażaka zawodowego:
   a) wykształcenie ogólne w zakresie ukończonych 7 klas szkoły podstawowej,
   b) dobry stan zdrowia stwierdzony świadectwem lekarza urzędowego,
   c) wiek od 18 do 30 lat.

2) na szkolenie w zakresie podoficera pożarnictwa:
   a) wykształcenie ogólne w zakresie ukończonych najmniej 7 klas szkoły podstawowej,
   b) ukończone wykształcenie kwalifikacyjne w zakresie strażaka zawodowego,
   c) dobry stan zdrowia stwierdzony świadectwem lekarza urzędowego,
   d) nie przekroczony 35 rok życia,
   e) dobra opinia komendanta jednostki ochrony ppożarowej,
   f) pożądana — odbyta służba wojskowa i dobra prezencja.

3) na szkolenie specjalizujące telefonistów-dyspozytorów:
   a) wykształcenie ogólne w zakresie ukończonych 7 klas szkoły podstawowej,
   b) ukończone wyszkolenie kwalifikacyjne w zakresie strażaka zawodowego,
   c) nie przekroczony 40 rok życia,
   d) dobry stan zdrowia stwierdzony świadectwem lekarza urzędowego.

4) na szkolenie specjalizujące radiooperatorów:
   a) wykształcenie ogólne w zakresie ukończonych 7 klas szkoły podstawowej,
   b) ukończone wyszkolenie kwalifikacyjne w zakresie strażaka zawodowego,
   c) nie przekroczony 30 rok życia,
   d) dobry sta nzdrowia stwierdzony świadectwem lekarza urzędowego.

5) na szkolenie specjalizujące kierowców:
   a) wykształcenie ogólne w zakresie ukończonych 7 klas szkoły podstawowej,
   b) pozwolenie na prowadzenie pojazdów mechanicznych I kategorii lub pozwolenie na prowadzenie pojazdów mechanicznych II kat. i co najmniej 3 letni staż na samochodzie,
   c) ukończone wyszkolenie kwalifikacyjne w zakresie strażaka zawodowego,
   d) nie przekroczony 40 rok życia,
   e) dobry stan zdrowia stwierdzony świadectwem lekarza urzędowego.

6) na szkolenie specjalizujące kierowców-mechaników:
   a) wykształcenie ogólne w zakresie ukończonych 7 klas szkoły podstawowej,
   b) pozwolenie na prowadzenie pojazdów mechaniczych I kat. i umiejętności montera w IV lub wyższej kategorii taryfikatora kwalifikacyjnego transportu drogowego i lotniczego oraz co najmniej 5 letni staż na jednym z takich pojazdów mechanicznych jak autobusy, samochody ciężarowe o ładowności od 5 ton wzwyż lub samochody specjalne,
   c) ukończone wyszkolenie kwalifikacyjne w zakresie strażaka zawodowego,
   d) nie przekroczony 40 rok życia,
   e) dobry stan zdrowia stwierdzony świadectwem lekarza urzędowego.

7) na szkolenie specjalizujące podoficerów w zakresie służby bojowej, oraz służby zapobiegania pożarom:
   a) wykształcenie ogólne w zakresie ukończonych 7 klas szkoły podstawowej,
   b) wyszkolenie kwalifikacyjne podoficera pożarnictwa,
   c) nie przekroczony 45 rok życia,
   d) dobry stan zdrowia stwierdzony świadectwem lekarza urzędowego.

8) na szkolenie specjalizujące mechaników aparatów tlenowych:

a) wykształcenie ogólne w zakresie ukończonych 7 klas szkoły podstawowej,

b) wyszkolenie kwalifikacyjne podoficera pożarnictwa,

c) nie przekroczony 50 rok życia,

d) dobry stan zdrowia stwierdzony świadectwem lekarza urzędowego.

9) na szkolenie specjalizujące radiomechaników i telemechaników pożarnictwa:

a) wykształcenie ogólne w zakresie co najmniej 7 klas szkoły podstawowej,

b) wyszkolenie pożarnicze w zakresie strażaka zawodowego,

c) nie przekroczony 50 rok życia,

d) dobry stan zdrowia stwierdzony świadectwem lekarza urzędowego.

§ 7

Szkolenie szeregowych i podoficerów pożarnictwa prowadzą:

1) Miejskie Komendy Straży Pożarnych, oraz zawodowe straże pożarne w zakresie:
a) kwalifikacyjnym strażaka zawodowego,
b) uzupełniającym strażaków, podoficerów i jednostek bojowych straży pożarnych.

2) Wojewódzkie Komendy Straży Pożarnych (równorzędne) w zakresie:

a) kwalifikacyjnym strażaka zawodowego,

b) specjalizującym:

a) radiooperatorów zawodowych straży pożarnych,

b) kierowców zawodowych straży pożarnych,

c) telefonistów i telefonistów-dyspozytorów,

c) uzupełniającym: strażaków, podoficerów i jednostek bojowych zawodowych straży pożarnych.

3) Szkoły Podoficerów Pożarnictwa w zakresie:

1) kwalifikacyjnym podoficerów pożarnictwa,

2) specjalizującym:

a) radiomechaników pożarnictwa,

b) telemechaników pożarnictwa,

c) kierowców-mechaników zawodowych straży pożarnych,

d) podoficerów służby bojowej,

e) podoficerów służby zapobiegania pożarom,

f) mechaników sprzętu przeciwdymowo-gazowego,

3) uzupełniającym podoficerów pożarnictwa we wszystkich kierunkach ich przygotowania fachowego.

§ 8

Zawodowe straże pożarne I kategorii mogą prowadzić kwalifikacyjne i specjalizujące szkolenie podoficerów pożarnictwa każdorazowo za zgodą Komendy Głównej Straży Pożarnych.

§ 9

Zakres prowadzenia szkolenia szeregowych i podoficerów pożarnictwa przez głównych inspektorów i inspektorów ochrony przeciwpożarowej resortów ustala Komendant Główny Straży Pożarnych na wniosek zainteresowanych resortów.

§ 10

Zawodowe straże pożarne obowiązane są utworzyć dla realizacji podstawowych zadań szkoleniowych, jednostki szkolne, a mianowicie:

1. Zawodowe straże pożarne kategorii I (w miastach wydzielonych z województw) — odrębne oddziały szkoleniowe ZSP, zaopatrzone w odpowiednią ilość sprzętu pożarniczego szkoleniowego i kwaterunkowego, oraz w literaturę i pomoce naukowe.
2. Zawodowe straże pożarne w miastach nie wydzielonych z województw — odrębne plutony lub sekcje szkolne.

§ 11

Na okres przejściowy wprowadza się szkolenie uzupełniające podoficerów w zakresie szkolenia kwalifikacyjnego oparte na następujących zasadach:

1. Szkolenie uzupełniające podoficerów w zakresie kwalifikacyjnym ma na celu uzupełnienie wiadomości i umiejętności podoficerów KTP, którzy nie posiadają pełnych kwalifikacji podoficerskich do poziomu określonego programem szkolenia kwalifikacyjnego zawodowego podoficera pożarnictwa.
2. Szkolenie uzupełniające podoficerów w zakresie kwalifikacyjnym przeprowadzają Szkoły Podoficerów Pożarnictwa ,a także wojewódzkie (równorzędne) komendy straży pożarnych, na kursach skoszarowanych lub nieskoszarowanych, na podstawie obowiązującego programu szkolenia kwalifikacyjnego zawodowego podoficera pożarnictwa. Egzamin końcowy dla uczestników szkolenia uzupełniającego podoficerów prowadzonego przez wojewódzkie komendy straży pożarnych przeprowadzają szkoły podoficerów pożarnictwa, które absolwentom szkolenia uzupełniającego wydają świadectwa ukończenia szkolenia kwalifikacyjnego zawodowego podoficera pożarnictwa.
3. Szkolenie uzupełniające podoficerów w zakresie kwalifikacyjnym powinno być zakończone do dnia 31 grudnia 1963 r.
4. Zwolnienie niektórych podoficerów od obowiązku odbycia wyszkolenia uzupełniającego w zakresie kwalifikacyjnym powinno się odbywać z zachowaniem zasad określonych w § 3 zarządzenia Nr 2/59 Komendanta Głównego Straży Pożarnych z dnia 2 kwietnia 1959 r. w sprawie ustalenia kwalifikacji dla podoficerów i szeregowych pożarnictwa.

§ 12

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

KOMENDANT GŁÓWNY: **R. Darczewski**

ROZKAZ WPROWADZAJĄCY Nr 5/61 KOMENDANTA GŁÓWNEGO STRAŻY POŻARNYCH

z dnia 11 marca 1961 r.

w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia do użytku służbowego instrukcji o komisjach egzaminacyjnych i toku egzaminów w zakresie szkolenia pożarniczego szeregowych i podoficerów pożarnictwa.

1. Zatwierdzam i wprowadzam do użytku służbowego we wszystkich jednostkach służby pożarniczej „Instrukcję o komisjach egzaminacyjnych i toku egzaminów w zakresie szkolenia pożarniczego szeregowych i podoficerów pożarnictwa".

2. Jednocześnie unieważniam „Instrukcję o komisjach egzaminacyjnych i toku egzaminów" wprowadzoną rozkazem Komendanta Głównego Straży Pożarnych z dnia 29 grudnia 1951 r. (Dz. KGSP z 1952 r. Nr 1, poz. 1).

KOMENDANT GŁÓWNY: w/z **Wł. Pilawski**

Załącznik do rozkazu wprowadzającego Nr 5/61 Komendanta Głównego Straży Pożarnych z dnia 11 marca 1961 r.

INSTRUKCJA

o komisjach egzaminacyjnych i toku egzaminów w zakresie szkolenia pożarniczego szeregowych i podoficerów pożarnictwa

I. Postanowienia ogólne

§ 1

1. Instrukcja niniejsza ustala zasady przeprowadzenia egzaminów w zakresie szkolenia pożarniczego szeregowych i podoficerów pożarnictwa.
2. Celem egzaminu jest:
   a) zmobilizowanie słuchaczy do systematycznej i dokładnej pracy w ciągu całego okresu nauczania,
   b) stwierdzenie stopnia przyswojenia przez słuchaczy materiału objętego programem nauczania i wystawienie ocen egzaminacyjnych.

§ 2

Egzaminy obowiązują na następujących szkoleniach:

1. strażaka zawodowego w zakresie szkolenia:
   a) kwalifikacyjnego,
   b) specjalizującego,
   c) uzupełniającego,
2. podoficera pożarnictwa w zakresie szkolenia:
   a) kwalifikującego,
   b) specjalizującego,
   c) uzupełniającego.

§ 3

1. Ustala się następujące rodzaje egzaminów:
   a) egzaminy okresowe,
   b) egzaminy końcowe.
2. Egzaminy okresowe przeprowadza się z przedmiotów pomocniczych po ich zrealizowaniu.
   Celem egzaminów okresowych jest stwierdzenie stopnia opanowania przez słuchaczy przedmiotów pomocniczych, nie objętych egzaminem końcowym i wystawienie ocen egzaminacyjnych z tych przedmiotów nauczania. Oceny te wpisuje się do arkusza zbiorczego ocen egzaminacyjnych lecz nie uwzględnia się ich przy ustalaniu wyniku ogólnego.
3. Egzaminy końcowe przeprowadza się po zrealizowaniu całego materiału programowego.
   Celem egzaminów końcowych jest stwierdzenie stopnia opanowania przez słuchaczy zasadniczego dla danego rodzaju szkolenia materiału nauczania oraz wystawienie ostatecznych ocen egzaminacyjnych.

§ 4

Do egzaminu końcowego mogą być dopuszczeni tylko słuchacze, którzy złożyli egzaminy okresowe z przedmiotów pomocniczych z wynikiem pomyślnym.

Jeżeli słuchacz na egzaminie okresowym z przedmiotów pomocniczych otrzymał oceny niedostateczne, musi je poprawić przed egzaminem końcowym w czasie trwania szkolenia. W wypadku nie poprawienia ich zostaje zwolniony ze szkolenia.

§ 5

Komendant jednostki szkolącej zobowiązany jest w odpowiednim terminie zapoznać słuchaczy z głównymi postanowieniami niniejszej instrukcji dotyczącymi bezpośrednio słuchaczy oraz formą w jakiej przeprowadzony zostanie egzamin.

II. Przygotowania do egzaminów

§ 6

1. W zależności od czasu trwania szkolenia, należy określoną ilość godzin (dni) przeznaczyć na bezpośrednie przygotowanie słuchaczy do egzaminów.
2. Powszechną formę przygotowania słuchaczy do egzaminów stanowią repetytoria i zajęcia powtórkowe przeprowadzane w trakcie nauczania, a także powtarzanie materiału na lekcjach.
3. Tematy (pytania) egzaminacyjne opracowują wykładowcy, każdy ze swego przedmiotu nauczania i doręczają je komendzie jednostki szkolącej najpóźniej w terminie 14 dni przed datą rozpoczęcia egzaminów.
4. Na podstawie zestawów tematów (pytań) egzaminacyjnych opracowanych przez poszczególnych wykładowców, komenda jednostki szkolącej ustala ostateczną listę pytań, a następnie zestawia bilety egzaminacyjne. Za właściwość dydaktyczną i formalną tematów (pytań) egzaminacyjnych odpowiada komendant jednostki szkolącej.
5. Tematy (pytania)egzaminacyjne powinny być:
   a) tak opracowane, aby prawidłowe odpowiedzi na wszystkie pytania wyczerpywały materiał programowy,
   b) formułowane jasno, w sposób nie budzący wątpliwości co do istoty i zakresu zagadnienia,
   c) problemowe, a więc dotyczące problemów, a nie szczegółów.
6. Podstawą egzaminu są bilety (karty) egzaminacyjne. Na jednym bilecie powinno być od jednego do trzech tematów (pytań) egzaminacyjnych w zależności od charakteru przedmiotu i tematu.
7. Aby uniknąć zaskoczenia słuchaczy i nieporozumień w czasie egzaminu, z treścią tematów (pytań) egzaminacyjnych należy słuchaczy zapoznać na kilka dni przed egzaminem, upewniając się czy każde pytanie jest dla nich całkowicie jasne i zrozumiałe.
8. Słuchaczy należy pouczyć o zasadach prawidłowego formułowania odpowiedzi, a zwłaszcza o konieczności zachowania układu systematycznego, zwięzłości i rzeczowości odpowiedzi. Słuchacze muszą być również pouczeni o konieczności korzystania z eksponatów i pomocy naukowych w zakresie wylosowego tematu bez przypominania egzaminatora.
9. Przygotowanie do egzaminów obejmuje również przygotowanie miejsca egzaminu praktycznego i miejsca egzaminu teoretycznego.
10. Przygotowanie sal egzaminacyjnych polega na:
    a) uporządkowaniu oraz odpowiednim urządzeniu pomieszczeń,
    b) przygotowaniu niezbędnych eksponatów i pomocy naukowych, przy czym napisy i objaśnienia na pomocach naukowych powinny być zasłonięte paskami papieru,
    c) wyposażeniu sal w stół dla komisji, stoliki dla słuchaczy, odpowiednią ilość krzeseł, tablicę szkolną, kredę, wodę do picia. Pożądane są rośliny w doniczkach dla wytworzenia pogodnego i uroczystego nastroju.
11. Ważnym warunkiem sprawnego przeprowadzenia egzaminów jest rozkład (plan) egzaminów. Rozkład egzaminów powinien przewidywać:
    a) ilość zespołów egzaminatorskich oraz wykaz egzaminatorów i ich asystentów (członków komisji egzaminacyjnej) według przedmiotów egzaminacyjnych,
    b) ilość słuchaczy, przeciętny czas egzaminowania jednego słuchacza oraz niezbędne przerwy w egzaminie,
    c) terminarz egzaminów.
12. Dla każdego egzaminatora należy przygotować teczkę zawierającą: arkusz egzaminacyjny, listę tematów (pytań) egzaminacyjnych, komplet biletów (kart) egzaminacyjnych oraz odpowiednią ilość ostemplowanych arkuszy papieru na opracowanie planu odpowiedzi przez zdających egzamin

III. Komisja egzaminacyjna

§ 7

Egzaminy przeprowadza komisja egzaminacyjna, w składzie ustalonym w § 11.

§ 8

W zależności od potrzeby i warunków, komisja dzieli się na podkomisje.

§ 9

Komisja egzaminacyjna nie stanowi stałego organu lecz jest powoływana każdorazowo dla każdego szkolenia oddzielnie.

§ 10

Komisję egzaminacyjną powołuje:

1. na szkolenie wymienione w § 2 ust. 1 pkt a, b, komendant wojewódzki straży pożarnych (równorzędny), a w resortowej ochronie przeciwpożarowej — główny inspektor ochrony przeciwpożarowej,
2. na szkolenie wymienione w § 2 ust. 1 pkt. c — komendant jednostki szkolącej,
3. na szkolenie wymienione w § 2 ust. 2 pkt. a, b, c — komendant szkoły podoficerów pożarnictwa w porozumieniu z Szefem Wydziału Szkolenia Zawodowego KGSP,
4. na szkolenie wymienione w § 2 ust. 2 pkt. c prowadzone przez wojewódzkie i miejskie komendy straży pożarnych, głównych inspektorów ochrony przeciwpożarowej oraz zawodowe straże pożarne, a nie mające charakteru doszkalania w zakresie uzupełnienia kwalifikacji i umiejętności podoficerów pożarnictwa do poziomu określonego programem szkolenia kwalifikacyjnego zawodowego podoficera — komendant jednostki szkolącej.

§ 11

1. W skład komisji egzaminacyjnej na szkolenie wymienione w § 2 pkt. 1 ust. a, b, wchodzą:

Przewodniczący — przedstawiciel komendanta wojewódzkiego straży pożarnych (równorzędnego), a w resortowej ochronie ppożarowej — przedstawiciel głównego inspektora ochrony przeciwpożarowej.

Członkowie — komendant jednostki szkolącej,
— wykładowcy (egzaminatorzy),
— przedstawiciel czynnika społecznego i politycznego.

2. W skład komisji egzaminacyjnej na szkolenie wymienione w § 2 ust. 1 pkt. c oraz w § 2 ust. 2 pkt. c w przypadku określonym w § 10 pkt. 4 wchodzą:

Przewodniczący — komendant jednostki szkolącej,
członkowie — szefowie zainteresowanych służb jednostki szkolącej,
— przedstawiciel jednostki nadrzędnej,
— egzaminatorzy.

3. Skład komisji egzaminacyjnej na szkolenie podane w § 2 pkt. 2 ust. a, b, c:

Przewodniczący — z urzędu komendant szkoły podoficerów pożarnictwa. W wyjątkowych wypadkach Komendant Główny Straży Pożarnych może wyznaczyć inną osobę.

członkowie — z-ca komendanta szkoły podoficerów pożarnictwa,
— przedstawiciele zainteresowanych Służb Komendy Głównej Straży Pożarnych,
— wykładowcy (egzaminatorzy),
— przedstawiciel czynnika społecznego i politycznego.

Komendant Szkoły może zaprosić do udziału w komisji egzaminacyjnej również przedstawicieli jednostek (instytucji) wyżej nie wymienionych.

§ 12

Pisma o powołaniu komisji egzaminacyjnej (zaproszenia do udziału w pracach komisji) powinny być wysłane z takim obliczeniem, aby dotarły do rąk adresata co najmniej na 7 dni przed egzaminem.

§ 13

Komendanci jednostek prowadzących szkolenie podane w § 2 ust. 2 winni na 14 dni przed datą egzaminu końcowego powiadomić o terminie egzaminu Komendę Główną Straży Pożarnych.

§ 14

1. Zasadniczym zadaniem komisji egzaminacyjnej jest przeprowadzenie egzaminu i wystawienie ocen egzaminacyjnych oraz dokonanie na podstawie spostrzeżeń z egzaminu — oceny zakresu i poziomu nauczania.

2. *Do obowiązków przewodniczącego komisji egzaminacyjnej należy:*
   a) przewodniczenie komisji oraz nadzorowanie nad prawidłowym przebiegiem egzaminów,
   b) zorganizowanie przed egzaminem konferencji z członkami komisji egzaminacyjnej,
   c) rozstrzyganie spraw spornych,
   d) ogłoszenie wyników egzaminów.

3. *Do obowiązków egzaminatora należy:*
   a) wytypowanie na egzamin odpowiednich pomocy naukowych i eksponatów,
   b) opracowanie tematów (pytań) egzaminacyjnych
   c) przeprowadzenie egzaminu,
   d) ocena prac i odpowiedzi egzaminacyjnych,
   e) udział w konferencji i naradzie końcowej komisji egzaminacyjnej.

4. *Do obowiązków członka komisji (asystenta) należy:*
   a) zapoznanie się z materiałem nauczania (programem),
   b) uczestnictwo w egzaminach,
   c) branie udziału w pracach i obradach komisji.

5. Komisję egzaminacyjną obowiązuje zachowanie tajemnicy służbowej odnośnie narad i postanowień.

§ 15

Przed rozpoczęciem swych czynności komisja egzaminacyjna odbywa konferencję, na której zostaje uzgodniony sposób przeprowadzenia egzaminu oraz kolejność asysty członków komisji egzaminacyjnej przy poszczególnych egzaminatorach.

Komendant jednostki szkolącej zgłasza jednocześnie z których przedmiotów egzaminować będą egzaminatorzy nie będący wykładowcami tych przedmiotów.

§ 16

Członkowie komisji egzaminacyjnej nie będący egzaminatorami mogą asystować jednemu egzaminatorowi lub co jakiś czas przechodzić do innego w zależności od ilości egzaminatorów i członków komisji oraz od postanowień komisji.

§ 17

W wypadku niemożności stawienia się egzaminatora — przewodniczący komisji egzaminacyjnej w porozumieniu z komendantem jednostki szkolącej wyznacza innego egzaminatora, spośród członków komisji lub spoza jej składu.

IV. Przebieg egzaminów

§ 18

1. Przed rozpoczęciem egzaminów komendant jednostki szkolącej informuje słuchaczy o trybie egzaminów.

2. Członków komisji egzaminacyjnej i egzaminatorów obowiązuje spokojne i taktowne zachowanie się.

   W żadnym wypadku nie należy stwarzać atmosfery podenerwowania i podniecenia, a tym bardziej zastraszać stających do egzaminu.

3. Egzamin teoretyczny może być przeprowadzany w godzinach od 8^{00} do 20^{00}, z tym, że czas trwania egzaminu w jednym dniu należy ograniczyć do 8 godzin. Przeprowadzanie egzaminu w porze nocnej jest niedopuszczalne.

§ 19

1. Egzamin może być przeprowadzony przed pełnym składem komisji, lub w podkomisjach.
2. W przypadku egzaminowania w podkomisjach przewodniczącym podkomisji powinien być członek komisji reprezentujący jednostkę nadrzędną, lub przełożony egzaminatora. W innych przypadkach przewodniczącym podkomisji powinien być egzaminator.

§ 20

1. Słuchacze zgłaszają się do egzaminu w przepisowym umundurowaniu i zgodnie z zasadami służby wewnętrznej.
2. W czasie egzaminu na sali nie powinno być więcej jak 3 zdających.

§ 21

Każdy egzaminowany losuje bilet zawierający pytania, okazuje go egzaminatorowi, otrzymuje ostemplowaną kartkę papieru, po czym zajmuje miejsce przy stoliku w głębi sali gdzie przygotowuje się do odpowiedzi (na karteczce przygotowuje plan odpowiedzi).

§ 22

Po zameldowaniu się przy stoliku egzaminatorskim zdający odczytuje głośno pytanie i przystępuje do odpowiedzi.

§ 23

Egzaminator i asystujący mu członkowie komisji egzaminacyjnej uważnie słuchają odpowiedzi, nie przerywają i nie ponaglają zdającego, ani nie uzupełniają odpowiedzi słuchacza.

§ 24

Odpowiedź zdającego można przerwać jeśli:
a) słuchacz popełnił poważny błąd rzeczowy,
b) gdy wyraźnie odbiega od tematu,
c) w celu wydobycia wniosku kończącego pewną partię materiału,
d) jeśli słuchacz nie korzysta z pomocy naukowych.

§ 25

Egzaminator może zadawać egzaminowanemu dodatkowe pytania w przypadkach:
a) jeśli słuchacz nie wyczerpał tematu i egzaminator nie ma pewności czy przyczyną tego jest pośpiech, czy brak wiadomości,
b) jeśli odpowiedź była niejasna, niedokładna lub błędna i egzaminator musi wyjaśnić, czy błąd był przypadkowy ,czy wynikał z nieznajomości materiału,
c) jeśli słuchacz nie umiał odpowiedzieć na jedno z pytań kartki egzaminacyjnej,
d) jeśli słuchacz odpowiedział znacznie lepiej lub znacznie gorzej aniżeli w okresie trwania szkolenia,
e) w celu wyjaśnienia czy słuchacz dobrze rozumie terminy, których używał w swej odpowiedzi.

Nie należy stosować pytań dezorientujących oraz podpowiadających, a jedynie naprowadzające na temat. W razie konieczności pytania dodatkowe z reguły stawia egzaminator, a tylko w wyjątkowych wypadkach — asystujący członek komisji.

§ 26

Kartki z tematami, na które w czasie egzaminu już odpowiadano należy wycofać i nie włączać do tych, które pozostają do wyboru pozostałych zdających. W przypadku gdy ilość biletów jest mniejsza niż ilość zdających, bilety wylosowane można z powrotem włączać do tych które pozostają, jednak po upływie pewnego czasu i kładąc je na spodzie.

§ 27

1. Egzamin z ćwiczeń praktycznych ma na celu sprawdzenie stopnia przyswojenia przez słuchaczy umiejętności praktycznych stosownie do kierunku szkolenia oraz sprawdzenie umiejętności zastosowania w praktyce uzyskanych wiadomości teoretycznych.
2. Egzamin praktyczny przeprowadza się na podstawie zadań wyznaczonych przez egzaminatora, przy czym po zakończeniu ćwiczeń egzaminator, może zadawać zdającym pytania dotyczące przedmiotu ćwiczeń.

V. Ocena

§ 28

Ocena egzaminacyjna winna być obiektywna i sprawiedliwa, to znaczy nie może być ani zaniżona, ani zawyżona. Podstawę do wystawienia oceny egzaminacyjnej stanowi odpowiedź słuchacza na egzaminie.

§ 29

Każda odpowiedź słuchacza winna być:
a) bezbłędna,
b) wyczerpująca,
c) zwięzła i poprawnie wypowiedziana.

§ 30

1. Oceny wystawia się wg. 4-ro stopniowej skali:
   5 — bardzo dobrze
   4 — dobrze
   3 — dostatecznie
   2 — niedostatecznie
2. Ocenę bardzo dobrą stawia się za odpowiedź, która:
   a) jest całkowicie wyczerpująca i prawidłowa pod względem naukowym,
   b) świadczy o dokładnym zrozumieniu problematyki tematu oraz o umiejętności powiązania teorii z praktyką,
   c) jest konkretną, zwięzła, usystematyzowana i wyrażona w poprawnej formie.

3. Ocenę dobrą uzyskuje słuchacz za odpowiedź bezbłędną i wyczerpującą lecz nie usystematyzowaną.
4. Ocenę dostateczną uzyskuje słuchacz, który wykazuje znajomość podstawowej części materiału programowego jednak napotyka na trudności i braki — przezwycięża je przy pomocy egzaminatora.
5. Ocenę niedostateczną otrzymuje słuchacz, który nie opanował większości materiału programowego.

§ 31

Znaków wyróżniających oceny (+) lub zaniżających (—) na arkuszu egzaminacyjnym stawiać nie należy.

§ 32

1. Oceny w arkuszu egzaminacyjnym wpisywane są cyfrą oraz (obok) słownie. O ile przez pomyłkę wpisano inną ocenę i została ona poprawiona należy ocenę właściwą wpisać jeszcze raz w rubryce uwagi i zaopatrzeć parafą (podpisem) poprawiającego. Wpisanie ocen do arkusza egzaminacyjnego należy do egzaminatora.
2. Wszystkie zapisy i oceny w arkuszu egzaminacyjnym wpisuje się atramentem lub ołówkiem kopiowym.

Arkusz winien być podpisany przez egzaminatora oraz członka (ów) komisji egzaminacyjnej.

§ 33

1. Wynik końcowy egzaminu ustala się na podstawie średniej oceny przedmiotów zasadniczych (objętych egzaminem końcowym).
2. Dla oceny bardzo dobrej ustala się minimum 4,51 średniej wszystkich ocen
   dla oceny dobrej ustala się minimum 3,61 średniej wszystkich ocen
   dla oceny dostatecznej ustala się minimum 3,00 średniej wszystkich ocen.

§ 34

Oceny ostateczne ustala się na podstawie arkusza zbiorczego ocen egzaminacyjnych, do którego wpisuje się oceny z poszczególnych arkuszy egzaminacyjnych.

Arkusz zbiorczy ocen egzaminacyjnych podpisują osoby wykazane na druku.

§ 35

Z chwilą ustalenia ocen ostatecznych mogą być one ogłoszone przez przewodniczącego komisji egzaminacyjnej absolwentem szkolenia.

§ 36

Po zakończeniu egzaminu, komisja egzaminacyjna odbywa protokółowane posiedzenie na którym omawia:
a) przebieg egzaminów,
b) spostrzeżenia członków komisji egzaminacyjnej,
c) stwierdzenie wyników poziomu nauczania w świetle egzaminu,
d) ustalenie typowych braków w wiadomościach i umiejętnościach,
e) ustalenie przyczyn dobrych lub złych wyników nauczania zwłaszcza zaś przyczyn związanych z metodami nauczania,
f) opracowanie wniosków w sprawie podniesienia poziomu nauczania.

§ 37

Z każdego egzaminu końcowego należy przesłać do Komendy Głównej Straży Pożarnych protokół komisji egzaminacyjnej, który powinien zawierać:
a) rodzaj, czas trwania i miejsce szkolenia,
b) skład komisji egzaminacyjnej,
c) wykaz imienny absolwentów szkolenia i słuchaczy którzy nie zdali egzaminu lub dopuszczeni zostali do egzaminu poprawkowego (podać z jakiego przedmiotu otrzymali oceny niedostateczne),
d) uwagi wynikające z § 36.

VI. Przypisy końcowe

§ 38

1. Świadectwa absolwentom szkolenia wystawia:
   a) na szkoleniu wymienionym w § 2 ust. 1 lit. a i b — wojewódzka (równorzędna) komenda straży pożarnych względnie na szkoleniu prowadzonym przez resortową obronę ppożarową — gł. insp. ochr. przeciwpoż. za zgodą Komendy Głównej Straży Pożarnych.
   b) na szkoleniu wymienionym w § 2 ust. 2 lit. a i b — szkoła podoficerów pożarnictwa.
   c) na szkoleniu wymienionym w § 2 ust. 2 lit. c jeśli ma ono charakter szkolenia uzupełniającego w zakresie kwalifikacyjnym — szkoła podoficerów pożarnictwa.
2. Uczestnikom szkolenia wymienionego w § 2 ust. 1 lit. c oraz w § 2. ust. 2 lit. c, jeśli nie ma ono charakteru szkolenia uzupełniającego w zakresie kwalifikacyjnym — wydaje się zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w danym kierunku.

§ 39

Słuchacz, który na egzaminie końcowym choćby z jednego przedmiotu otrzymał ocenę niedostateczną lub z jakiegokolwiek przedmiotu egzaminu nie składał — otrzymuje zaświadczenie o wysłuchaniu szkolenia.

Słuchacz taki może otrzymać świadectwo ukończenia szkolenia dopiero wówczas gdy zgłosi się na egzamin powtórnie i złoży go z wynikiem pomyślnym przed komisją powołaną do przeprowadzenia egzaminu końcowego odnośnego szkolenia.

Przy jednej ocenie niedostatecznej słuchacz zdaje egzamin poprawkowy z tego przedmiotu z którego otrzymał ocenę niedostateczną. Przy większej ilości ocen niedostatecznych zdaje egzamin ze wszystkich przedmiotów.

§ 40

Świadectwa wypisuje się odręcznie — o ile możności pismem ozdobnym, czarnym tuszem. Świadectwa i zaświadczenia w zależności od rodzaju szkolenia podpisywane są przez osoby wyszczególnione na blankietach.

Świadectwa i zaświadczenia otrzymują numerację, oznaczoną w dolnym rogu blankietu: cyfrą rzymską — kolejność kursu danego typu w danym roku, i symbol rodzaju kursu np. II-4b/KTP — 61.

§ 41

1. Świadectwa są znormalizowane i stanowią druki ścisłego zarachowania w które szkoły podoficerów pożarnictwa, wojewódzkie komendy straży pożarnych (równorzędne) oraz gł. insp. ochr. przeciwpoż. zaopatrywani są centralnie przez Komendę Główną Straży Pożarnych.
2. Szkoły podoficerów pożarnictwa, wojewódzkie komendy straży pożarnych oraz gł. insp. ochr. przeciwpoż. prowadzą ewidencję otrzymanych i wydanych świadectw.

§ 42

Dokumentację kursów przechowuje jednostka organizująca szkolenie. W wypadku jeśli szkolenie o którym mowa w § 2 ust. 2 prowadzone było poza szkołą podoficerów pożarnictwa (§ 8 zarządzenia Nr 18/60 Komendanta Głównego Straży Pożarnych z dnia 22 listopada 1960 r. w sprawie ustalenia podziału i zakresu zawodowego szkolenia pożarniczego szeregowych i podoficerów pożarnictwa oraz kwalifikacji jakim powinni odpowiadać kandydaci na szkolenie), kompletną dokumentację komisji egzaminacyjnej kursu wraz z protokółem komisji kwalifikacyjnej przejmuje szkoła podoficerów pożarnictwa upoważniona przez Komendę Główną Straży Pożarnych do nadozru i wydania świadectw.

§ 43

Na dokumentację komisji egzaminacyjnej składa się:

a) pismo powołujące komisję egzaminacyjną,
b) arkusz egzaminacyjny (oddzielnie dla każdego przedmiotu) — wzór Nr 1,
c) arkusz zbiorczy ocen egzaminacyjnych — wzór Nr 2,
d) protokół komisji egzaminacyjnej,
e) pytania egzaminacyjne.

Druki pomocnicze:

a) zaświadczenie o wysłuchaniu kursu — wzór Nr 3
b) karta egzaminacyjna poprawkowa — wzór Nr 4.

§ 44

Sprawy odpłatności za czynności egzaminatorów i zaproszonych członków komisji egzaminacyjnej regulują odrębne przepisy.

strona 1

Wzór Nr 1

....
Pieczęć nagłówkowa
jednostki szkolącej

ARKUSZ EGZAMINACYJNY

....
(rodzaj szkolenia)

przeprowadzone w czasie od .... do ....

....
nazwisko egzaminatora — wyraźnie (przedmiot) (godzin wykład — ćwiczeń)
zbędne skreślić

L. p.	Nazwisko i Imię (wg. alfabetu)	Ocena egzaminacyjna			U w a g i
		Znak	Cyfrą	Słownie	
		2-ga strona			

Egzaminator

....
podpis

Egzamin odbył się:

dn. .... w godz. ....

dn. .... w godz. ....

Przewodniczący
Komisji Egzaminacyjnej

....

Asystowali podczas egzaminu.

Lp. ....
podpis czł. Kom. Egz.

Lp. ....
podpis czł. Kom. Egz.

Lp. ....
podpis czł. Kom. Egz.

....
Pieczęć nagłówkowa
jednostki szkolącej

Wzór Nr 2

1 strona

Arkusz zbiorczy ocen egzaminacyjnych

szkolenia .... przeprowadzonego w czasie od .... do ....
rodzaj

w ....
jednostka szkoląca

Lp.	Przedmioty nauczania / Nazwisko i imię	Pomocnicze										Zasadnicze									suma ocen	ocena przeciętna	Wynik ogólny	seria i Nr świad.	Nr odznaki szkoleniowej
1																									
2																									
20																									

Strona 2-ga

40																									

Zestawienie sporządzono wg. arkuszy egzaminacyjnych stanowiących .... zał. do niniejszego.

Egzamin końcowy odbył się dnia ....

Świadectwa wystawiono

od Nr .... do Nr .... Serii ....

Miejsce na ew. uwagi np. dołączono kartę egzaminacyjną poprawkową

ob. ....

Świadectwo Nr ....

z dnia .... 19.........

Zestawienie sporządz. i wyniki obliczyli

....

Sprawdził ....
podpis

Komendant | Przewod. Kom. Egz

.... podpis | .... podpis

Wzór Nr 3

.... (pieczęć nagłówkowa jedn. szkolącej)

.... dnia ....

Zaświadczenie

Zaświadcza się, że ob. .... urodzony .... w ....
.... przesłuchał szkolenie ....
podać rodzaj szkolenia
przeprowadzone przez .... w okresie od .... do ....
jedn. prowadz. szkol.

....
(podpis komendanta jednostki szkolącej)

Wzór Nr 4

....
(pieczęć nagłówkowa jedn. szkolącej)

Karta egzaminacyjna poprawkowa

Zgodnie z § 39 Instrukcji o komisjach egzaminacyjnych i toku egzaminów w zakresie szkolenia pożarniczego szeregowych i podoficerów pożarnictwa Ob. ....
urodzony .... w .... poddany został w dniu ....
egzaminowi poprawkowemu z przedmiotu ....
w zakresie szkolenia ....
odbytego w .... w okresie od .... do ....
jedn. szkoląca
Zainteresowany zdał — nie zdał egzaminu i uzyskał ocenę ....

....
(słownie)

Przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej

.... dnia .... 196....

....
(Podpis)

członkowie komisji: ....
....
....

Łącznie z poprzednio otrzymanymi ocenami Ob. ....
uzyskał wynik ogólny .... Wystawiono świadectwo seria .... Nr ....
z ukończenia szkolenia ....

Komendant jednostki szkolącej

.... dnia .... 19....

....
(podpis)

Uwaga — Kartę egzaminacyjną poprawkową należy dołączyć do dokumentacji egzaminu szkolenia.